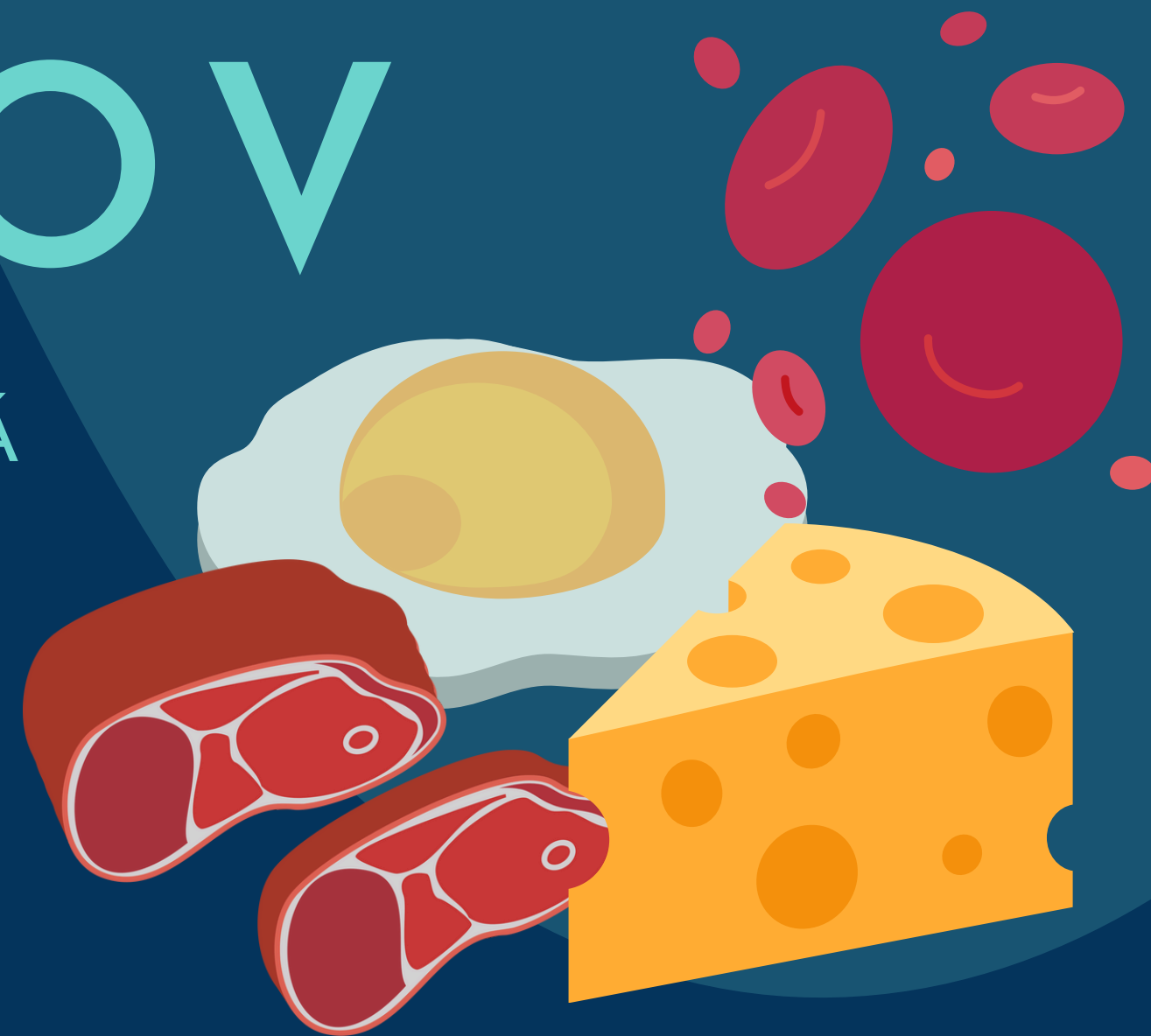

PREHĽAD PROTEÍŇOV

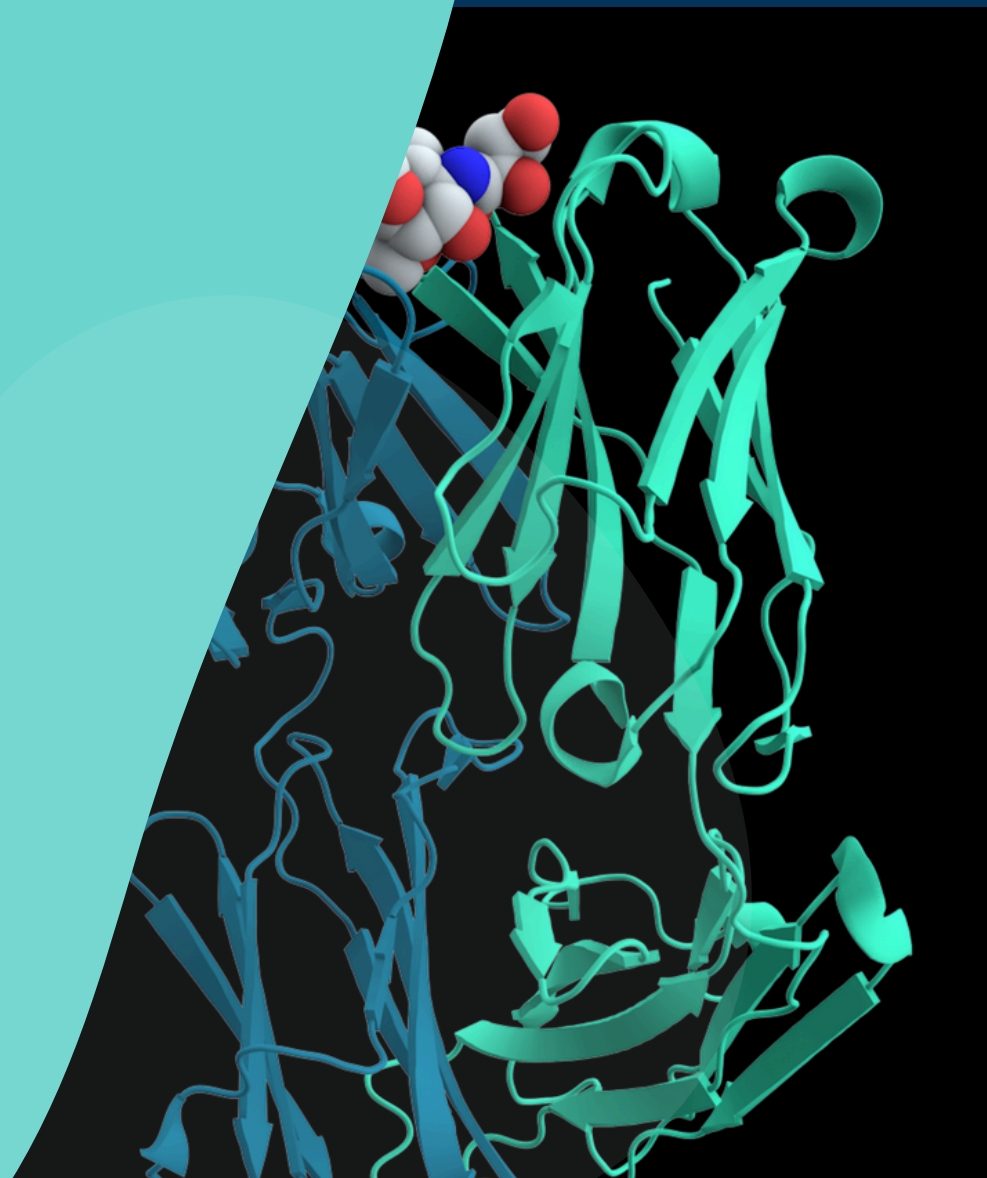
MGR. LUCIA BREZŇIAKOVÁ
GVPT MARTIN

I. JEDNODUCHÉ BIELKOVINY

stavebnými zložkami šruktúry sú
iba aminokyseliny

- A. Fibrilárne
- B. Globulárne

II. ZLOŽENÉ BIELKOVINY

stavebnými zložkami okrem
aminokyselín je aj
nebielkovinová zložka

PROSTETICKÁ SKUPINA

- A. Fosfoproteíny
- B. Metaloproteíny
- C. Glykoproteíny
- D. Lipoproteíny
- E. Hemoproteíny
- F. Nukleoproteíny
- G. Flavoproteíny

I. JEDNODUCHÉ

A. FIBRILÁRNE BIELKOVINY

VLÁKNITÁ ŠTRUKTÚRA
NEROZPUSTNÉ VO VODE

scleroproteíny

FIBRILÁRNE BIELKOVINY

KOLAGÉN

VÝSKYT

kosti, zuby, chrupavky, šľachy,
koža, steny ciev

VLASTNOSTI

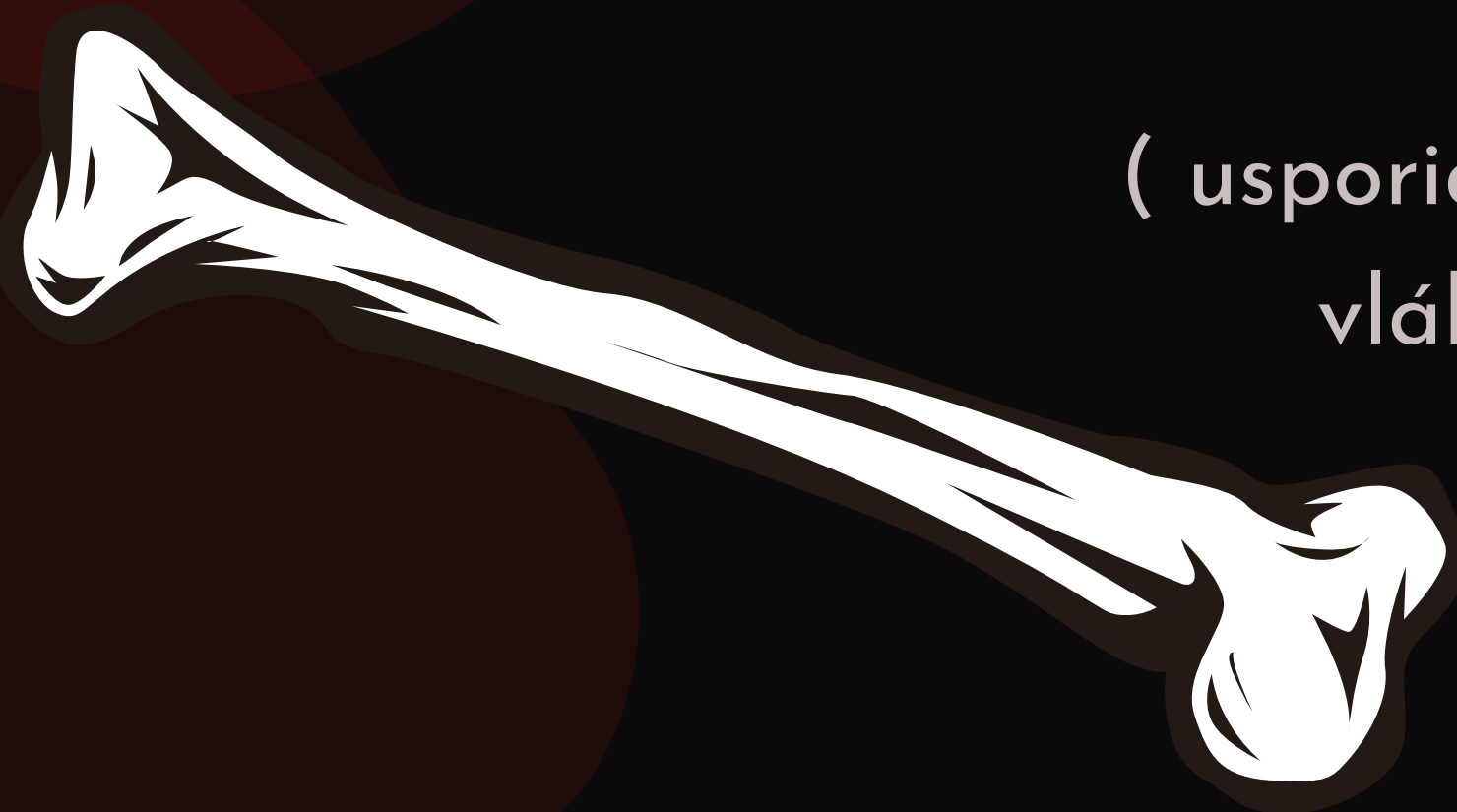
pevnosť

(usporiadanie polypeptidových
vlákien do tvaru lana)

VYUŽITIE

• tvorba gleja, želatíny

FIBRILÁRNE BIELKOVINY

KERATÍN

VÝSKYT

koža a jej deriváty
(vlasy, nechty, chĺpy a perie)

VLASTNOSTI

pevnosť
(disulfidové väzby medzi
zvyškami cysteínu)

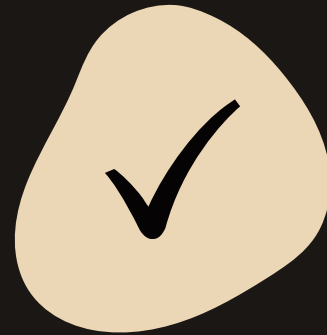

VYUŽITIE

- trvalá ondulácia

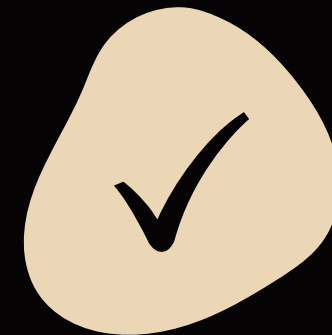
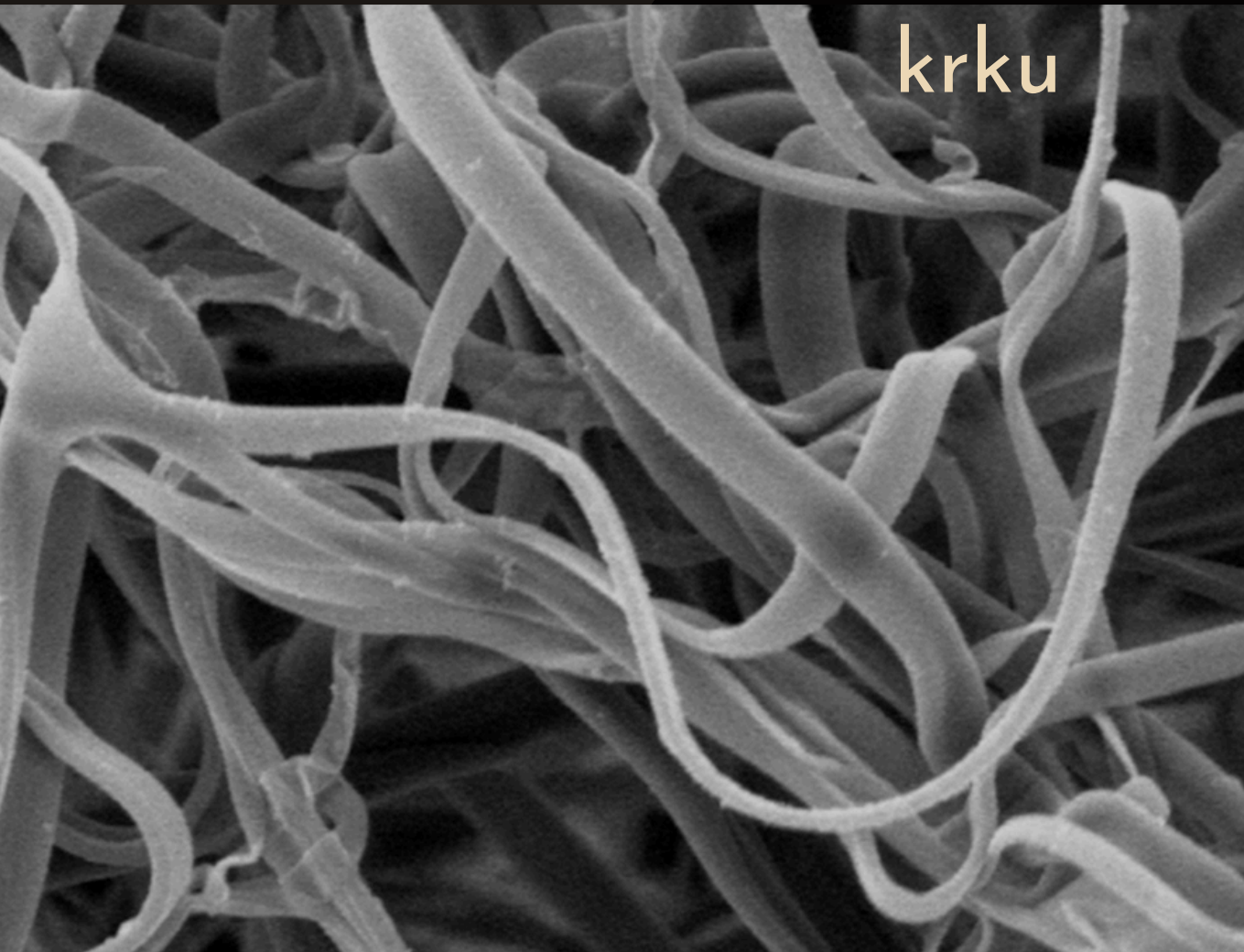
FIBRILÁRNE BIELKOVINY ELASTÍN

VÝSKYT

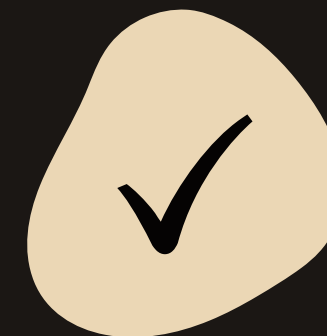
elastické spojivové tkanivo v
pľúcach, stenách tepien, väzy v

krku

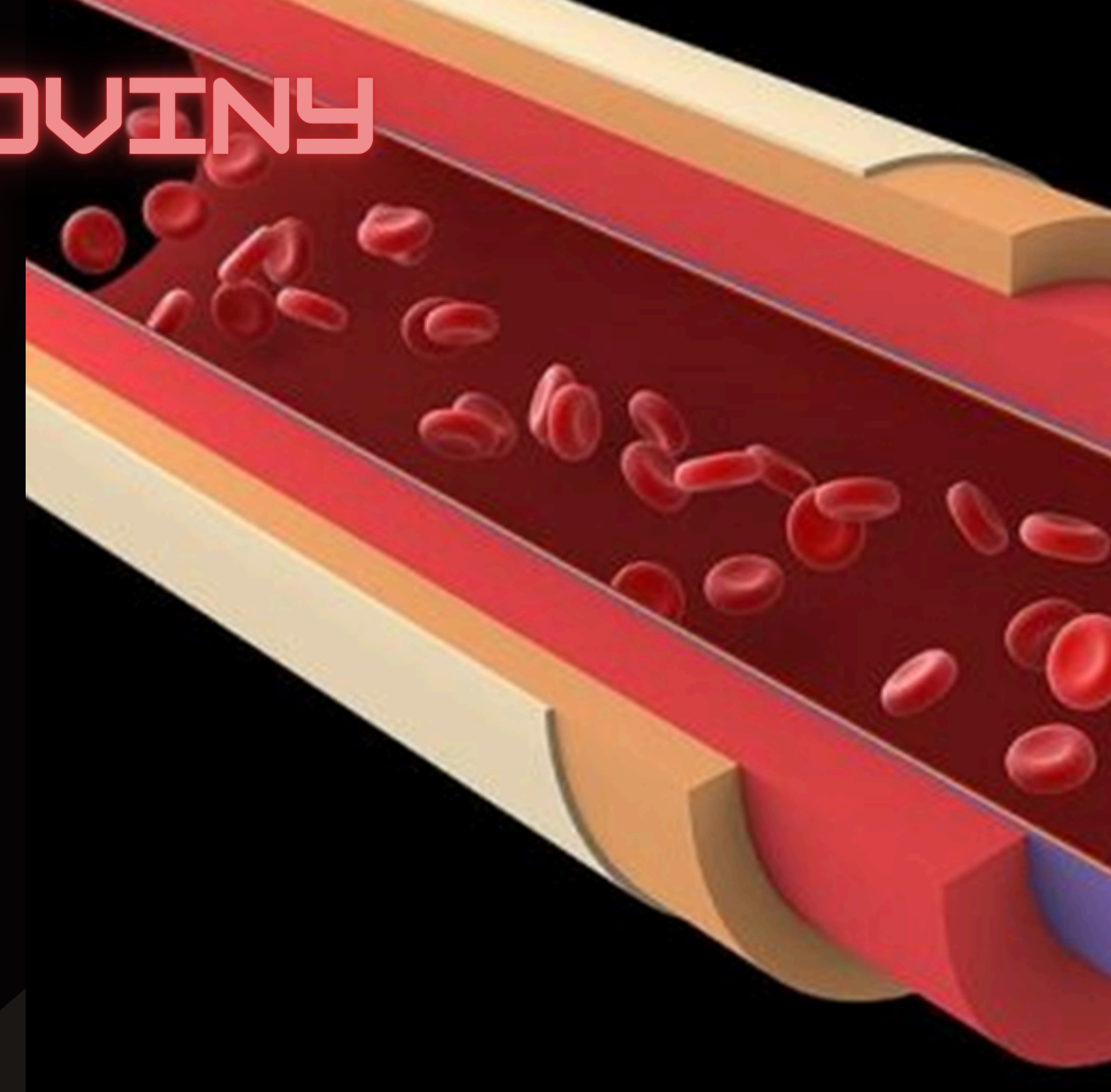
VLASTNOSTI

elastický podobný gume

VYUŽITIE

pružnosť stien ciev, rozpínanie
pľúc

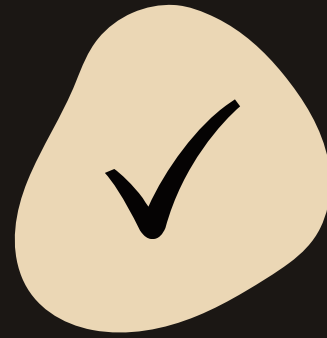
I. JEDNODUCHÉ

B. GLOBULÁRNE BIELKOVINY

GUĽOVITÁ ŠTRUKTÚRA
ROZPUSTNÉ VO VODE A ROZTOKOCH SOLÍ

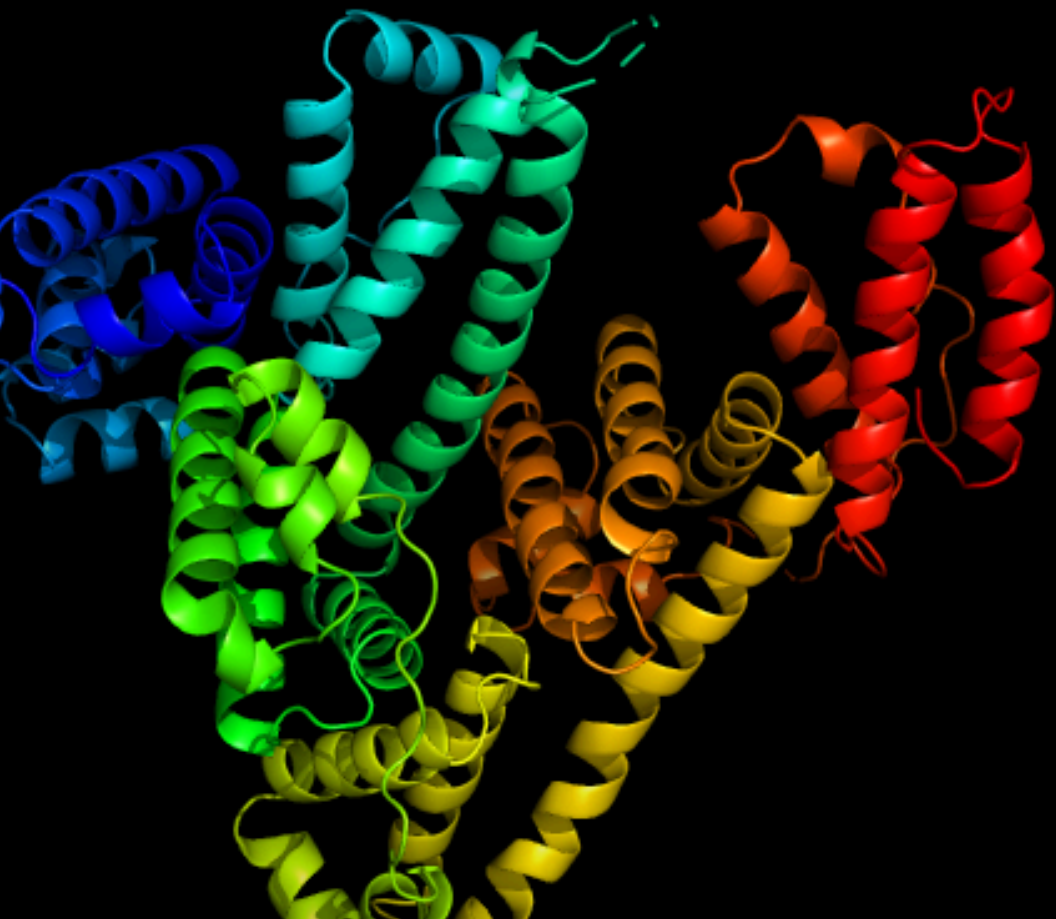
sféroproteíny

GLOBULÁRNE BIELKOVINY ALBUMÍNY

VÝSKYT

proteíny krvnej plazmy, likvor,
tkanivový mok,
vaječné bielko, mlieko

VYUŽITIE

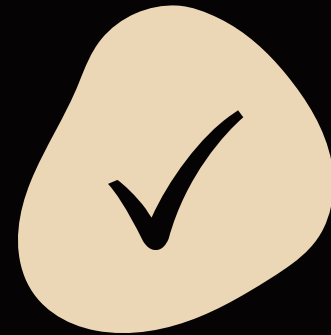
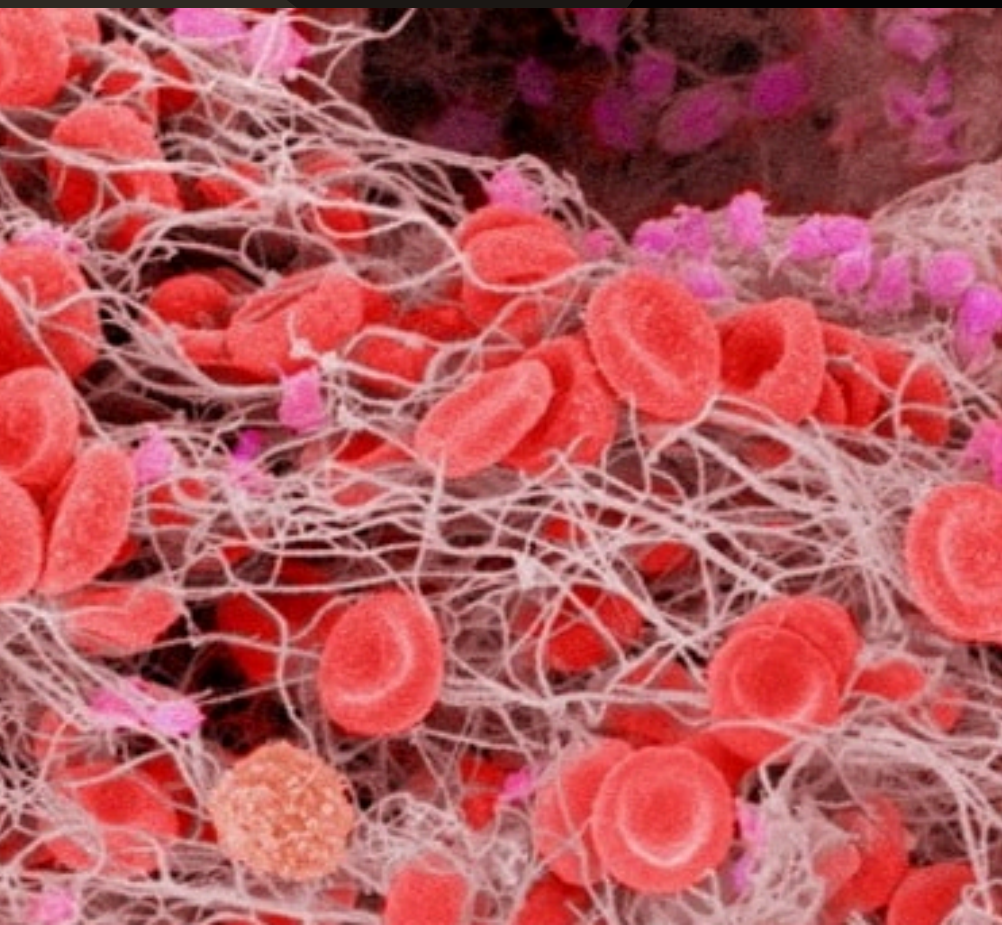
- transport látok krvou (bilirubín, hormóny, minerálov...)
- Homeostáza
- Udržiavanie onkotického tlaku v cievach
- zdroj aminokyselín

GLOBULÁRNE BIELKOVINY GLOBULÍNY

VÝSKYT

mlieko, krvné sérum, vaječné
bielko, svalové tkanivo,
pečeň

VLASTNOSTI

málo rozpustné vo vode, dobre
v roztokoch soli

VYUŽITIE

γ - globulíny- protilátky v imunite
Fibrinogén- zrážanie krvi(tvorí
vláknitý fibrín)

Trombín- iniciuje premenu
fibrinogénu na fibrín

Glutén(lepok)- zmes prolamínov
a glutelínov, obilných bielkovín,
príprava cesta, neschopnosť
spracovať lepok- celiakia

II. ZLOŽENÉ

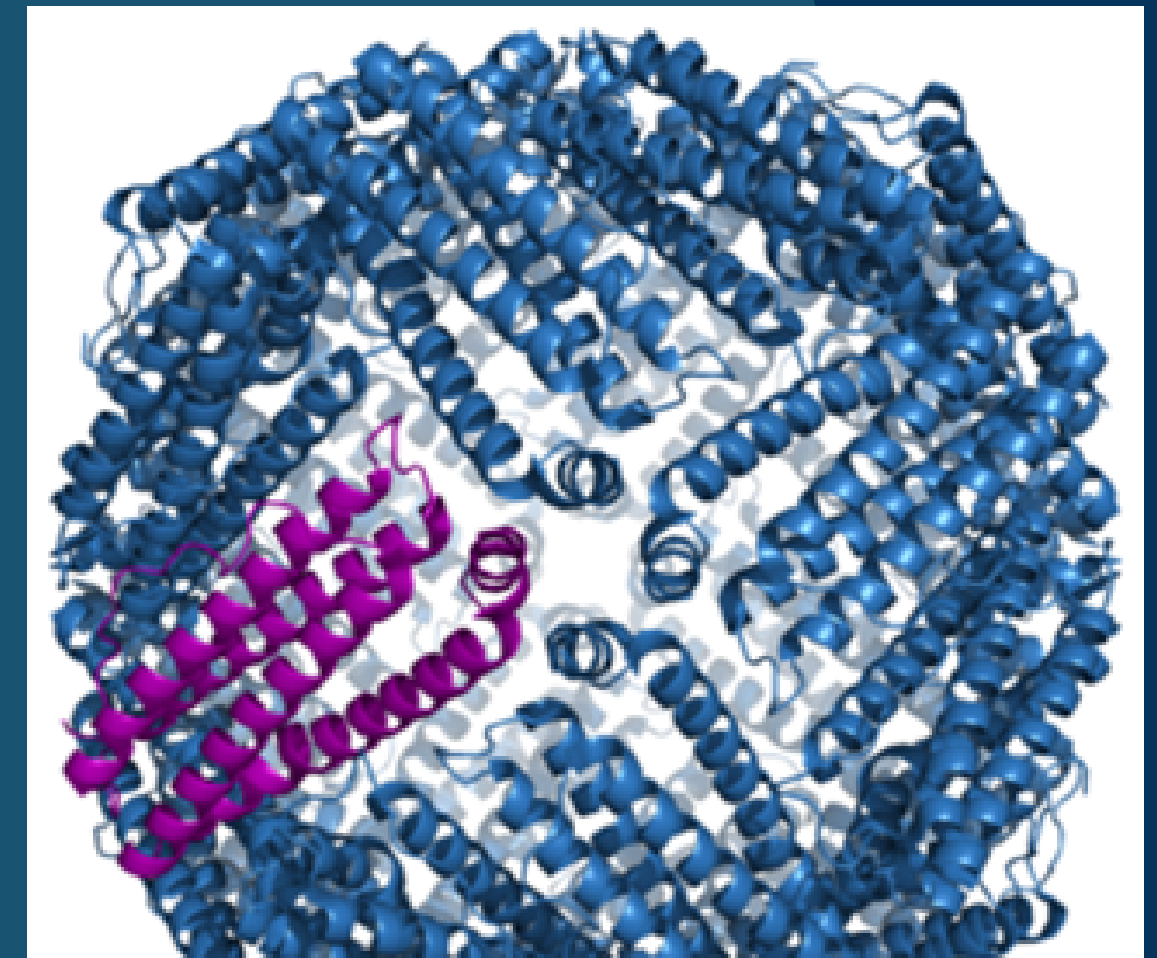

METALOPROTEÍNY

prostetická skupina: **kov**

VYUŽITIE

- Feritín- zásoba železa v tkanivách
- Transferín-transport železa v organizme
- Metaloenzýmy

II. ZLOŽENÉ

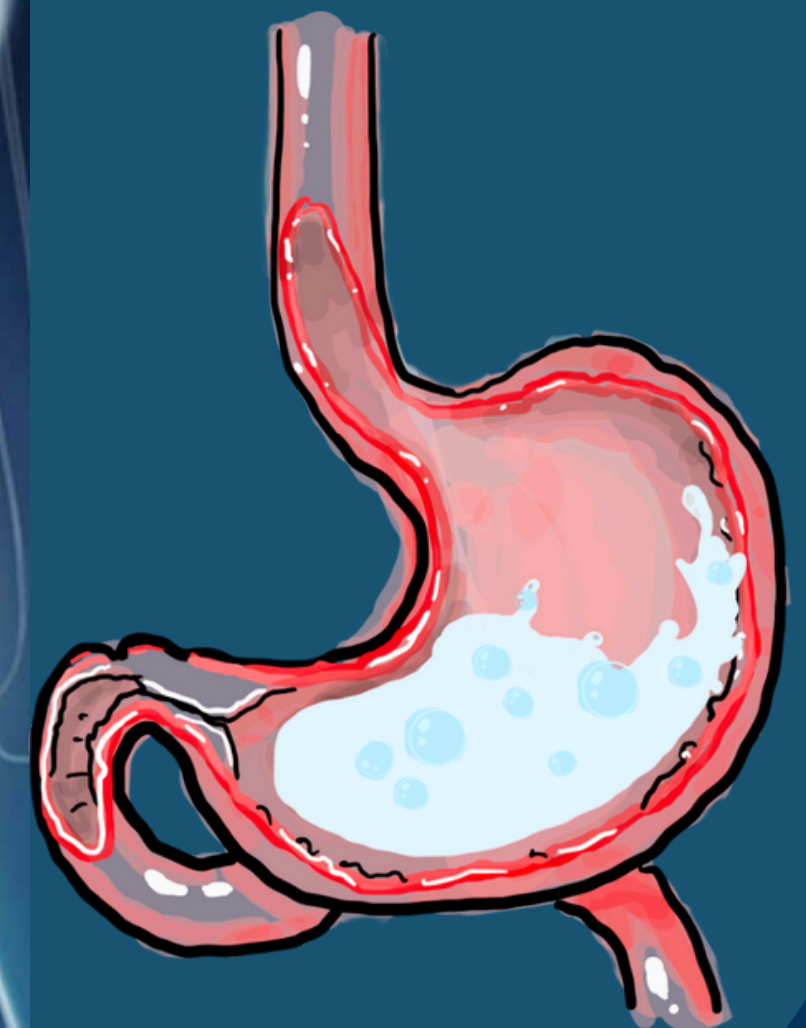
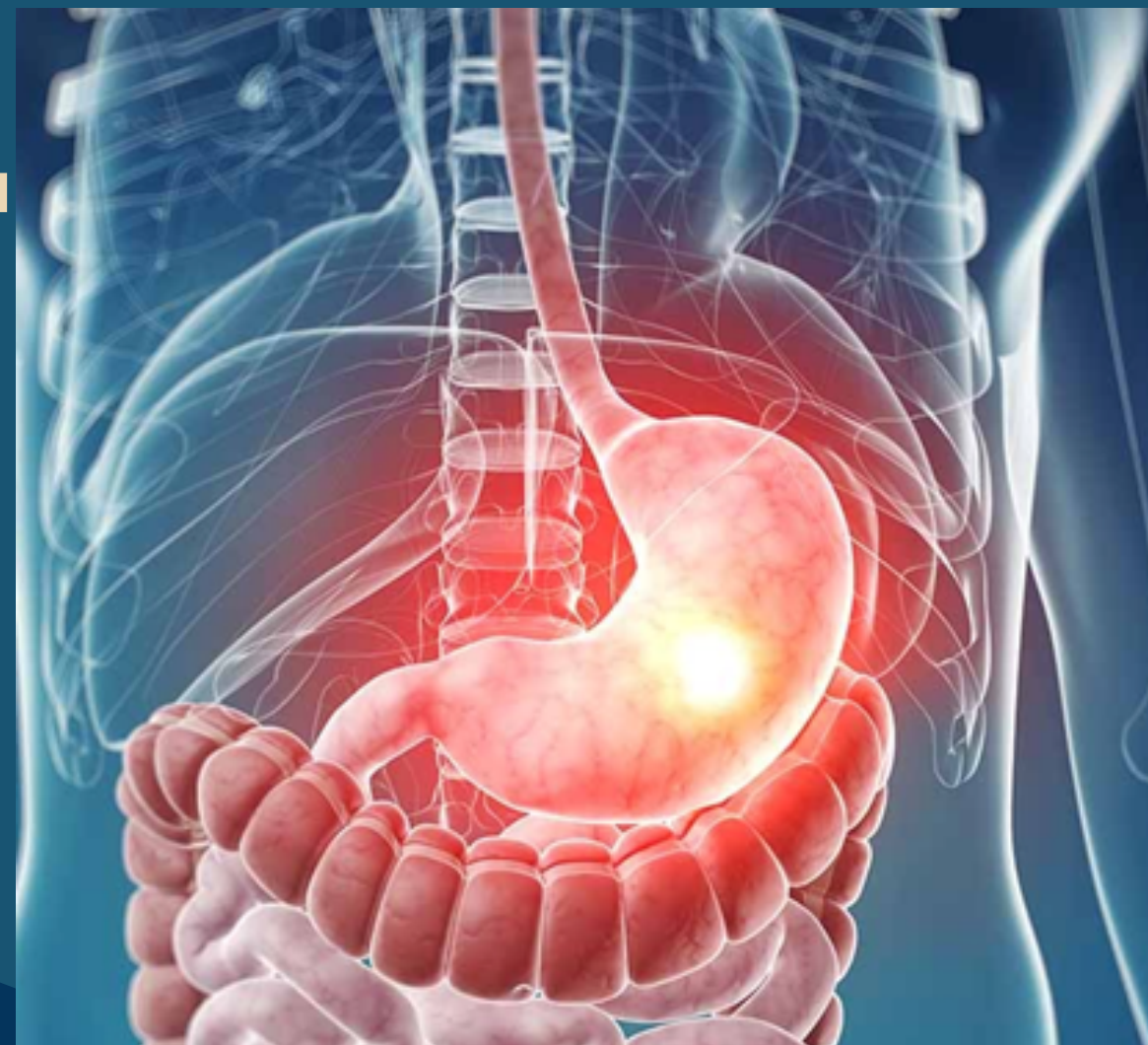

GLYKOPROTEÍNY

prostetická skupina: **sacharid**

VYUŽITIE

- Mucín- sliny a žalúdok ochrana stien pred účinkami HCl

II. ZLOŽENÉ

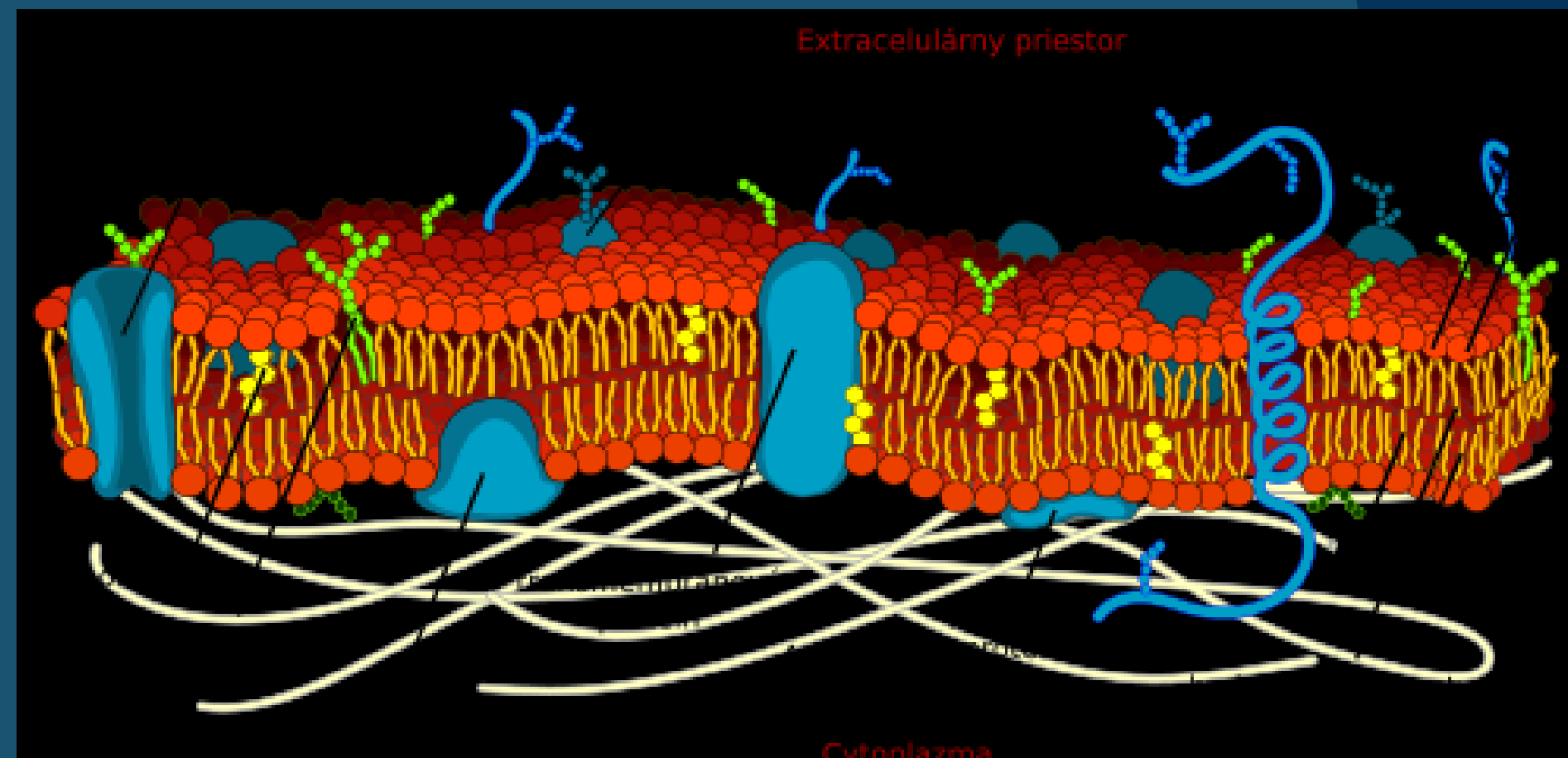

LIPOPROTEÍNY

prostetická skupina: **lipid**

VYUŽITIE

- Stavba bunkovej membrány
- Transport lipidov krvi
- Štúdium ich vzťahu ku kardiovaskulárnym ochoreniam

II. ZLOŽENÉ

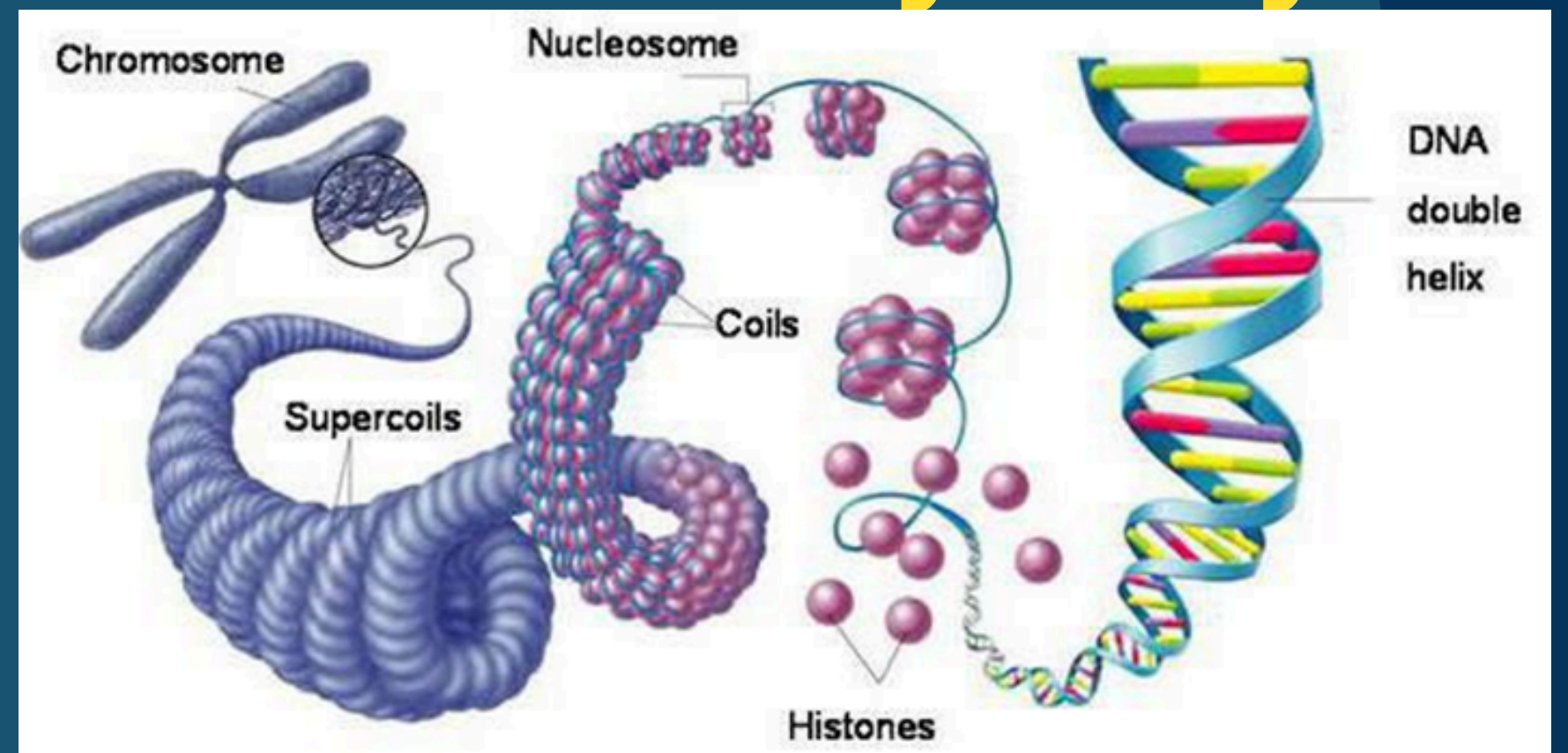
NUKLEOPROTEÍNY

prostetická skupina:
nukleové kyseliny

VYUŽITIE

- Históny- súčasť chromozómov

II. ZLOŽENÉ

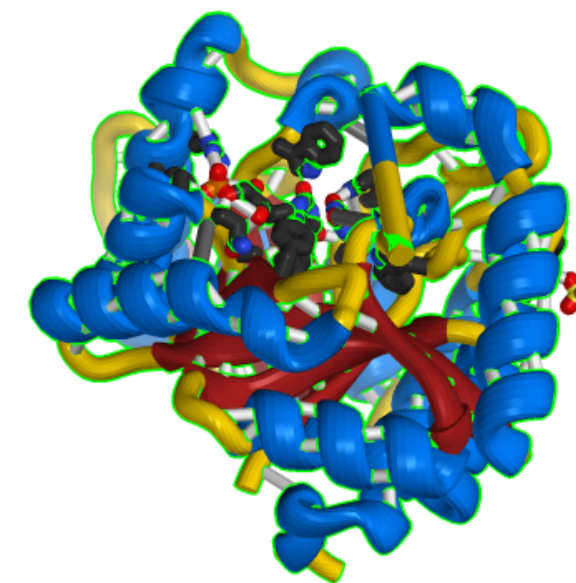

FLAVOPROTEÍNY

VYUŽITIE

- Metabolické deje
- Oxidačné procesy v dýchacom reťazci a fotosyntéze

prostetická skupina:
deriváty riboflavínu vit. B2

II. ZLOŽENÉ

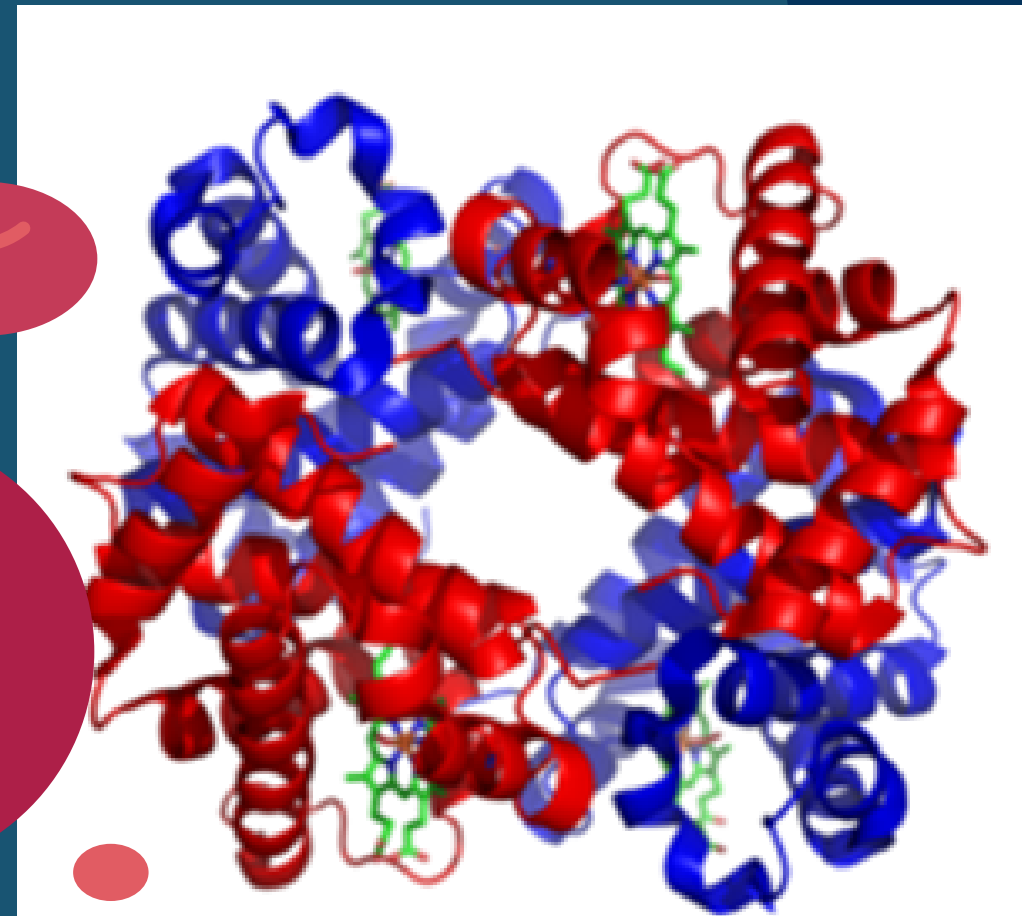

HEMOPROTEÍNY

prostetická skupina: **hém**

VYUŽITIE

- Hemoglobín- prenášanie kyslíka krvou do pľúc
- Myoglobín- prenáša kyslík v tkanivách
- Cytochrómy- katalýza oxidačných procesov -dýchací reťazec, fotosyntéza

II. ZLOŽENÉ

FOSFOPROTEÍNY

prostetická skupina:
zvyšok H_3PO_4

VYUŽITIE

- Zdroj fosforu pre syntézu nukleových kyselín
- Kazeín- mliečna bielkovina zdroj vápnika

ZDROJE BIELKOVÍN

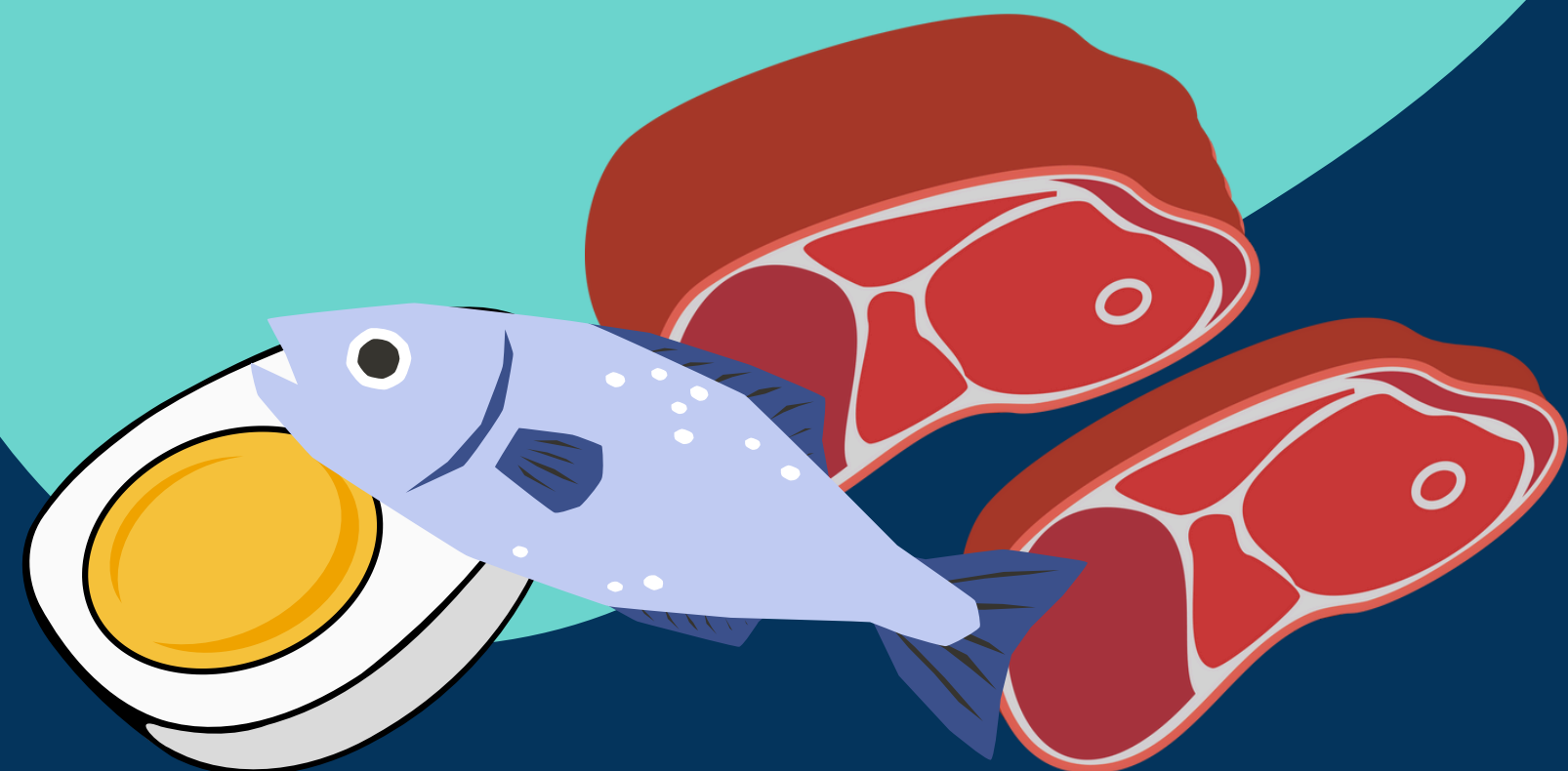
RASTLINNÉ

- strukoviny, obilniny, oriešky, semenka, zelenina

ŽIVOČÍŠNE

- mäso, hydina, ryby, vajcia, syry, jogurty

DENNÁ DÁVKA BIELKOVÍN

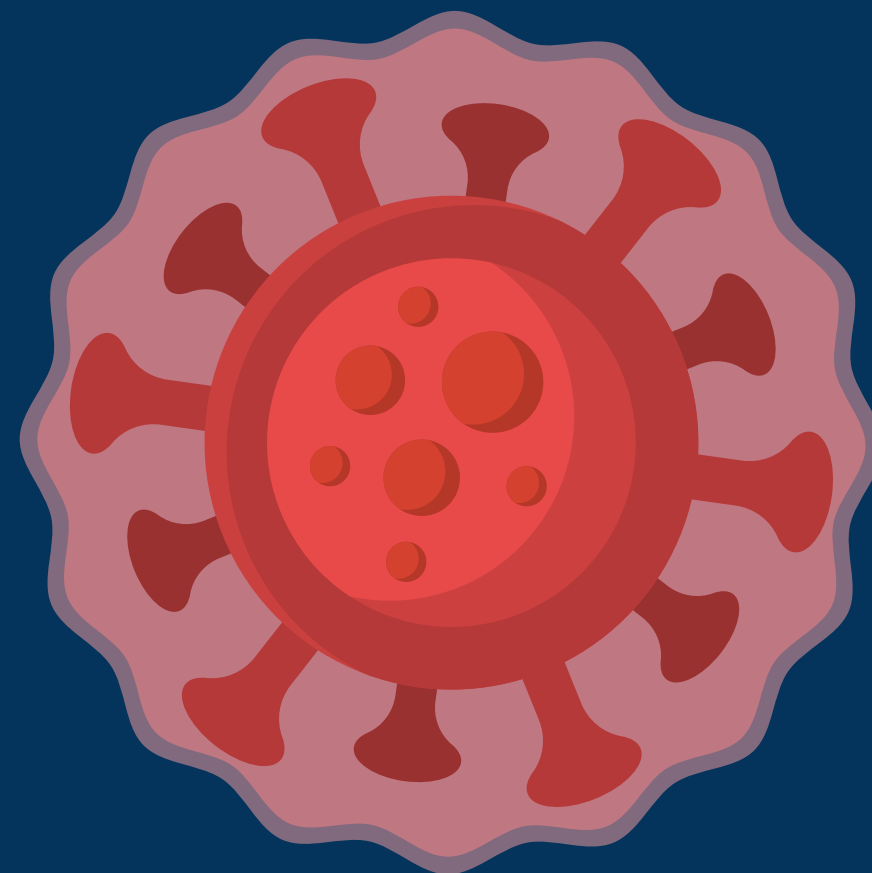

1G/1KG
HMOTNOSTI

2-3G/1KG
HMOTNOSTI

ZVÝŠENÝ PRÍSUN BIELKOVÍN

NEDOSTATOK BIELKOVÍN

- Únava, slabosť
- Nadmerný hlad
- Zmena nálad, nesústredenosť, stres
 - Nespavosť
 - Podvýživa
- Zmenšovanie pohyblivosti a svalovej sily (strata a ochabnutie svalstva)
- Znížená odolnosť voči infekciám
 - Spomalenie rastu
 - Spomalenie hojenia rán
- Problémy s vlasmi, nechtami, pokožkou (nekvalita, suchosť, praskanie)
 - Málokrvnosť

